

INFORMACJE*

1. TAJEMNICA WCIELENIA W NAUCE OJCÓW KOŚCIOŁA

Na powyższy temat Międzywydziałowy Zakład Badań nad Antykiem Chrześcijańskim KUL zamierza zorganizować swoje doroczne dwudniowe ogólnopolskie sympozjum 27-28 listopada 2000 roku, gdy „wpatrzony w tajemnicę Wcielenia Bożego, Kościół ma przekroczyć próg trzeciego tysiąclecia” (Jan Paweł II, Bulla *Incarnationis mysterium* 1). Przez to sympozjum i nasz Zakład chce się włączyć w światowe obchody rocznicy Wcielenia, kiedy to odwieczne Słowo, „Syn Boży narodził się jako człowiek przyjmując ciało z Dziewicy, imieniem Maryja” (Łk 1, 27). Prezentowane na sympozjum prelekcje i dyskusje przyczynią się, jak ufamy, do przybliżenia tajemnicy Wcielenia, a także, zgodnie z życzeniem Papieża, do wzajemnego zbliżenia się do siebie wszystkich wyznawców Chrystusa, bo „mówiąc słowami św. Ireneusza, nie możemy pozwolić, aby świat widział w nas obraz jałowej ziemi, skoro otrzymaliśmy Słowo Boże, które jak deszcz zstąpiło z nieba; nigdy też nie będziemy mogli stać się jednym chlebem, jeżeli nie sprawimy, aby mąka stała się ciastem za sprawą wody, która została na nas wylana” (*Adversus haereses* III 17; *Incarnationis mysterium* 4).

Pierwsze i główne zręby nauki o Wcieleniu wypracowali właśnie Ojcowie Kościoła, idąc przede wszystkim za danymi biblijnymi św. Jana Ewangelisty (J 1, 14; 1J 4, 2) określając je różnymi terminami (np. ἐνανθρώπισις – św. Atanazy; ἑνωμάτωσις – Orygenes), ale najczęściej σάρκοσις (*Incarnatio*) używanym już przez Ireneusza (*Adversus haereses* III 18, 3; 19, 1), a rozpowszechnionym w 2 połowie IV wieku podczas sporów apolinarystycznych. Wcielenie zaś starali się zgłębić pod różnymi aspektami: jako wydarzenie historyczne czyli narodzenie z Maryi, jako przybranie natury ludzkiej, jako przebywanie Logosu w ciele (ἔνωσις, ἁράσις) lub jako tajemnicę zbawienia w sensie globalnym (οἰκονομία). Ta różnorodność terminologii i aspektów świadczy o złożo-

¹ *Informacje* opracował w całości ks. S. Longosz.

ności i centralnym miejscu tajemnicy Wcielenia w teologii patrystycznej; z jednej strony bowiem starano się obronić tę prawdę wiary chrześcijańskiej przed płynącymi z filozofii greckiej zarzutami o niezmienności natury boskiej, z drugiej zaś przed oskarżeniem o kontaminację Zbawiciela z grzesznym ciałem człowieka, broniąc się przy tym również przed tendencjami doketystycznymi. Nie mniej trudnym problemem było też wyjaśnienie wewnętrznego zjednoczenia Boga z pełną naturą ludzką, a w tym dwóch wolnych wól w jednym Chrystusie. Od II aż do końca VII wieku tego rodzaju właśnie tematyka chrystologiczna w większym lub mniejszym stopniu zaprzętała umysły teologów wczesnochrześcijańskich, powodując różne kontrowersje, herezje i odstępstwa.

Podczas naszego sympozjum chcemy właśnie wejść w powyższą trudną tematykę, ukazać krystalizowanie się teologii Wcielenia i przybliżyć ją poprzez prelekcje i dyskusje w szerokim kontekście przedchrześcijańskim (oczekiwanie zbawiciela), biblijnym i patrystycznym od II do VII wieku. W związku z tym prosimy o zgłaszanie do 15 maja 2000 roku tematów swych prelekcji (do 20 minut) ukazujących różnorodne aspekty patrystycznej teologii Wcielenia.

2. POLSKIE STUDIA NAD ANTYKIEM CHRZEŚCIJAŃSKIM

Podczas ogólnopolskiego sympozjum organizowanego 25-26 maja 1999 r. przez Międzywydziałowy Zakład Badań nad Antykiem Chrześcijańskim z okazji 30-lecia swego istnienia, zaplanowano wygłoszenie następujących prelekcji: ks. dr hab. S. Longosz (KUL) – *Zakład Badań nad Antykiem Chrześcijańskim KUL jako propagator myśli wczesnochrześcijańskiej w Polsce*; ks. prof. dr hab. M. Starowieyski (UW, PWT, Warszawa) – *Polskie studia nad antykiem chrześcijańskim na tle analogicznych studiów zagranicznych*; ks. prof. dr hab. E. Stanula (ATK) – *Wkład katedr patrologii ATK w rozwój naukowego życia patrystycznego w Polsce*; ks. prof. dr hab. F. Drączkowski (KUL) – *Wkład katedr patrologii KUL w przybliżaniu nauki Ojców Kościoła w Polsce*; ks. prof. dr hab. H. Wójtowicz (KUL) – *Zasługi Filologii Klasycznej KUL w propagowaniu literatury wczesnochrześcijańskiej*; ks. dr S. Koczwarą (KUL) – ks. dr T. Kołosowski (ATK) – *Katedry historii Kościoła starożytnego w Polsce*; prof. dr hab. B. Wronikowska (KUL) – dr T. Gołgowski (ATK) – *Działalność katedr Archeologii Wczesnochrześcijańskiej w Polsce*; ks. dr J. Naumowicz (ATK, PWT, Warszawa) – *Wkład środowiska warszawskiego (poza ATK i UW) w badania i propagowanie problematyki patrystycznej w Polsce*; prof. dr hab. J. Wojtczak (UW) – *Studia nad literaturą wczesnochrześcijańską na Uniwersytecie Warszawskim*; ks. prof. dr hab. B. Cześz (UAM, Poznań) – *Zasługi Sekcji Patrystycznej przy Komisji Episkopatu w koordynowaniu studiów i propagowaniu myśli Ojców Kościoła w Polsce*; ks. prof. dr hab. J. Pałucki (KUL) – *Aktualny stan nauczania dyscyplin patrystycznych w pol-*